

Тема уроку: ***ЯК РОЗВИВАЛИСЯ ЗНАННЯ ПРО ЗЕМЛЮ.***

Мета: ознайомити учнів з розвитком пізнань про Землю; формувати знання про перші моделі земної поверхні, вміння працювати з картами атласу, порівнювати та зіставляти їх; розвивати просторове мислення, допитливість виховувати пізнавальний інтерес до історії розвитку географічних знань.

Обладнання: підручники, атласи, фізична карта півкуль, покликання на відеоматеріали

Тип уроку: комбінований

Хід уроку

I. Організація навчальної діяльності

II. Актуалізація опорних знань

1. Яку форму має планета Земля?
2. Яку будову має Сонячна система?
3. Що вам відомо про уявлення давніх народів про форму та розміри Землі?
4. Що таке горизонт?

Прийом «Вірю — не вірю», поясніть

1. Чи вірите ви в те, що незвіданих земель на нашій планеті вже не залишилося?
2. Чи вірите ви в те, що для сучасних географів зовсім не залишилося роботи?
3. Чи вірите ви в те, що фізична географія вивчає населення та його розміщення?
4. Чи вірите ви в те, що для ґрунтового вивчення географії як науки достатньо уважно прочитати підручник географії?
5. Чи вірите ви в те, що в давнину люди мали точні знання про форму та розміри Землі?

III. Мотивація навчальної діяльності

Пригадайте як жили первісні люди?

Якою уявляли форму Землі у давнину?

IV. Вивчення нової теми

Пізнання Землі в первісні часи

**Уявлення про Землю та небо в
Давньому Єгипті (малюнок на стіні
всередині однієї з пірамід)**

**Уявлення про Землю та небо в
Стародавньому Вавилоні (VII ст. до н.е.)**

**Уявлення про Землю
у Стародавній Індії (початок н.е.)**

Висновок . Нагальна потреба в карті змусила людину створити перші картографічні малюнки ще до винайдення писемності та появи колеса. Найдавніші спроби картографічних зображень свідчать: географічні пізнання людей того часу обмежувалися зображенням околиць територій свого проживання та деякими поясненнями до них.

Розвиток знань про Землю.

Подорожі фінікійців (робота з атласом).

Фінікійці:

плавали водами Середземного моря;

пропливли навколо Африки (609–595 рр. до н. е.);

перетнули пустелю Сахара, заснували поселення на західному узбережжі Африки.

Досягнення стародавніх греків (робота з атласом).

Греки:

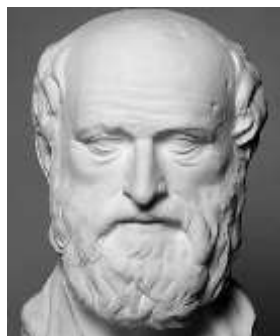
заснували численні поселення на узбережжі та островах Середземного моря;

досліджували гирло Ніла;

пройшли на судах через Керченську протоку до Азовського моря та дісталися Кавказького узбережжя Чорного моря, де засновували поселення;

зклали наукові основи розвитку географії та картографії.

Відомий філософ Аристотель (384–322 рр. до н. е.) обґрунтував кулястість Землі. Ератосфен (275–194 рр. до н. е.) — «батько географії» — фундатор наукової географії, першим використав термін «географія». Страбон (63/64–24 рр. до н. е.) — автор «Географії» в 17 книгах, подав детальний опис усіх земель, відомих на той час.

**Карта Ератосфена Кіренського
(III ст. до н.е.)**

**Карта Клавдія Птолемея з градусною сіткою
(II ст.)**

Висновок 2. Греки були допитливими природознавцями, досвідченими мореплавцями та картографами; аналіз грецьких карт свідчить про значне розширення знань про Землю. На них з'являється картографічна сітка, назви частин світу.

Перші географічні відомості про українські землі

Греки заснували понад 50 поселень у Північному Причорномор'ї (VIII ст. до н. е.); Геродот побував у Скіфії (південних землях України), уперше описав життя і побут скіфів, склав описи річок Дунаю, Дніпра, Дону, Південного Бугу.

Хто такі вікінги? Що ви про них знаєте?

Напрямки плавання вікінгів (X ст.)

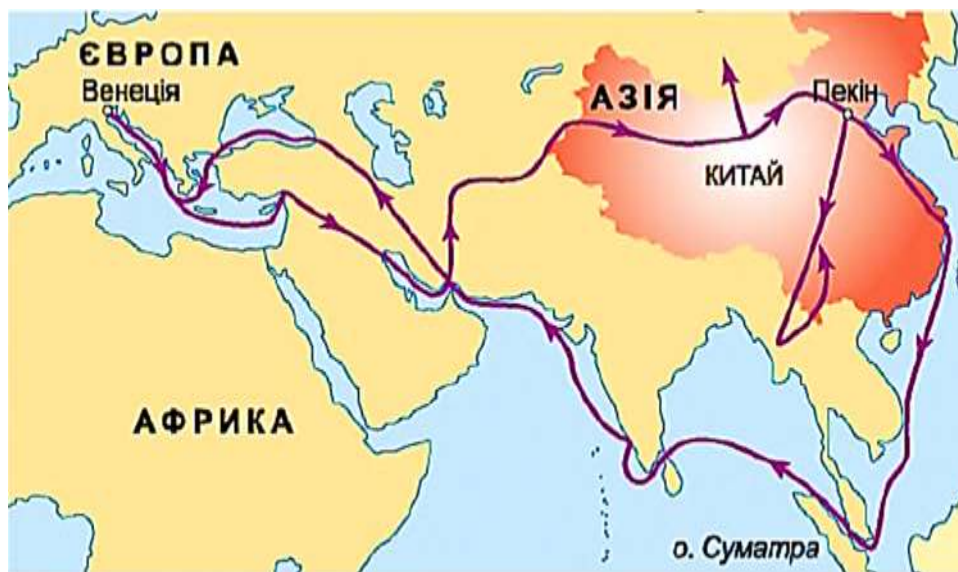
Ерік Рудий
(982–986 рр.)

Лейф Еріксон
(близько 1000 р.)

<https://www.miyklas.com.ua/p/geografia/6/rozvitok-geografichnikh-znan-pro-zemliu-37191/vidkrittia-novikh-zemel-u-viii-xv-st-31807/re-7f6f2e1d-e30c-441c-a2f3-87d230c177fe>

Подорож Марко Поло. <https://www.jnsm.com.ua/cgi-bin/m/tm.pl?Year=1271>

Маршрут подорожі Марко Поло (XIII ст.)

У пошуках багатства. Морський шлях до Індії. Васко да Гама.

<https://www.miyklas.com.ua/p/geografia/6/rozvitok-geografichnikh-znan-pro-zemliu-37191/pochatok-dobi-velikikh-geografichnikh-vidkrittiv-31809/re-59621075-e337-4f96-b55d-d26a94da4e51>

Відкриття Америки. Христофор Колумб.

Відео https://www.youtube.com/watch?v=8_xsXvMQ1Q0

<https://www.miyklas.com.ua/p/geografia/6/rozvitok-geografichnikh-znan-pro-zemliu-37191/pochatok-dobi-velikikh-geografichnikh-vidkrittiv-31809/re-ff23c2ee-4e29-4afe-94c2-67e6861a5260>

Перша навколосвітня подорож .Ф. Магелан

Відео <https://www.youtube.com/watch?v=jC9Ec8QkOoQ>

Три відкриття Джеймса Кука <https://www.youtube.com/watch?v=BWOmWO1zBL0>

Відкриття Антарктиди <https://www.miyklas.com.ua/p/geografia/6/rozvitok-geografichnikh-znan-pro-zemliu-37191/vidkrittia-pivdennikh-materikiv-380243/re-02d8917b-bcf2-4aaf-a4fe-29d75bd9c6e6>

V. Узагальнююче повторення

Географія — одна з найдавніших наук про Землю. Перші уявлення про Землю та її форму виникали поступово. Спочатку вони дуже відрізнялися від сучасних. У давнину люди шукали нові території для полювання, рибальства, землеробства. У подальшому вони вирушали в далекі подорожі для торгівлі, завоювань. Праці грецьких учених свідчать про зародження географічної науки в античні часи. Описи території, на якій розміщена сучасна Україна, вели з давніх часів.

Опрацював матеріал поясни, якими були наслідки подорожей епохи великих відкриттів.

VI. Домашнє завдання: опрацюй матеріал конспекту, запиши у зошит прізвища мандрівників та першовідкривачів, що вони відкрили.